

**Tämä on alkuperäisen artikkelin
rinnakkaistallenne.**

**This is an electronic reprint of
the original article.**

Osaamisen tunnistaminen – kaikkien etu

Jari Isohanni, koulutusalan päällikkö, tieto- ja viestintätekniikka

Centria-ammattikorkeakoulun tieto- ja viestintätekniikan koulutusalan päällikkönä törmään entistä useammin tilanteeseen, jossa opiskelija haluaa suorittaa osaamisen tunnistamisen.

Opetushallituksen määritelmä osaamisen tunnistamisesta kuuluu: "Osaamisen tunnistaminen tarkoittaa sitä, että opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen selvitetään. Koulutuksen järjestäjän tehtävänä on tunnistaa opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen opiskelijan esittämien asiakirjojen ja muiden selvitysten perusteella, joita voivat olla esimerkiksi tutkintotodistukset, työtodistukset, osaamiskartoitukset, haastattelut tai muut menetelmät." Määritelmän laajuus antaa opettajalle paljon työkaluja osaamisen tunnistamiseen. Henkilökohtaisesti suosin joko asiakirjoja (mm. sertifikaatit) tai osaamiskartoituksia eli näyttöjä yhdistettynä haastatteluun. Sertifikaattien hyvä puoli on, että niiden takana on yleensä kansainvälinen teollisuuden toimija, joka määrittelee selkeät osaamistavoitteet, joita verrataan opintojakson tavoitteisiin. Näyttöjen osalta laaditaan tehtävät, jotka vastaavat opintojakson tavoitteita.

Osaamisen tunnistaminen on mielekäs tapa opiskelijalle suorittaa opintojakso, ja on vain hyvä asia, että tunnistamista tehdään entistä enemmän. Mutta, mitä osaamisen tunnistaminen tarkoittaa eri toimijoiden näkökulmista, kun erityisesti tarkastellaan työelämässä kehittyneen osaamisen tunnistamista?

Jos asiaa katsotaan kolmikannan, opiskelija-koulutustoimija-yritys näkökulmasta osaamisen tunnistaminen antaa mahdollisuuden tiivistää yhteistyötä. Tähän on muutamakin syy: kun yritys valmistautuu ohjaamaan opiskelijaa, osaamisen myöhempi tunnistaminen mielessä, saa yritys pohtia omia työtapojaan. Tässä tilanteessa yritys joutuu vastaamaan mm. kysymyksiin: Mitä uuden työntekijän tulisi osata? Riittääkö, että harjoittelija osaa käyttää esimerkiksi eri sovelluskehittämisen tekniikoita, vai tulisiko hänen ymmärtää syvällisemmin niiden toimintaa? Kuka ja miten opiskelijaa ohjataan, jotta asetetut tavoitteet saavutetaan? Osaan kysymyksistä on helppokin vastata, mutta osa voi vaatia pohtimista yhdessä koulutustoimijan kanssa, mm. siitä mikä opiskelijan lähtötaso on, tai voidaanko koulutustoimijan opintojaksomateriaalia hyödyntää osana yrityksessä tapahtuvaa oppimista. Tähän työkaluja onneksi löytyy yrityksistä sekä koulutustoimijoilta, mutta myös esimerkiksi Microsoftin tai Amazonin kaltaisilta teknologiatoimittajilta. Hyödyntämällä yhteisiä materiaaleja sekä soveltamalla niitä työelämän tarpeisiin, voidaan varmistua siitä, että opiskelijan osaaminen vastaa työelämän tarpeita ja on pohjaltaan tarpeeksi kestävä.

Opettajalle osaamisen tunnistaminen on hedelmällistä, mutta myös haastavaa. Osaamista tunnistettaessa opettaja reflektoi oman opintojakson tavoitteita ja sisältöä suhteessa teollisuuden osaamistarpeisiin. Tämä antaa opettajalle mahdollisuuden ketterästi kehittää omaa opetustaan. Toisaalta, mitä enemmän osaamista tunnistetaan sitä enemmän opettajalle jää aikaa keskittyä niihin opiskelijoihin, jotka opiskelevat luokahuoneessa, ja voidaanpa osaamisen tunnistamista käyttää myös keinona ohjata muita oppilaita.

Opiskelijan katsantokannasta osaamisen tunnistaminen on pelkästään hyödyllistä, koska näin hän voi nopeuttaa opintojaan huomattavasti. Pohtimalla osaamisen tunnistamista yhdessä työntäjän kanssa opiskelija tekee harjoittelu- tai kesätyöjaksosta entistä merkityksellisemmän. Edellytyksenä tähän on tietysti se, että muodollisen koulutuksen ulkopuolella hankittua osaaminen vastaa opintojakson tavoitteita.

Osaamisen tunnistaminen antaa työkaluja korkeakouluille, yrityksille ja opiskelijalle. Kannustamalla ja antamalla työkaluja niin opiskelijoille kuin yrityksille, mahdollistamme nopeamman valmistumisen sekä vastaamme tietotekniikan osaajapulaan entistä paremmin. Tämä kuitenkin vaatii aktiivista vuoropuhelua sekä ohjaamista, yhdessä tehden.

Jari Isohanni

koulutusalan päällikkö, tieto- ja viestintätekniikka

Centria-ammattikorkeakoulu

etunimi.sukunimi@centria.fi